

detyper medtaget netop ud fra hensynet til den almindelige opfattelse af, hvad der er beskyttelsesværdigt som fortidsminde.

For så vidt angår krigergrave bemærkes, at bestemmelsen giver mulighed for at beskytte disse som fortidsminder. Denne mulighed vil blive anvendt efter nærmere forhandlinger med Forsvarsministeriets tilsyn med krigergrave i de tilfælde, hvor fortidsmindebeskyttelsen er nødvendig og hensigtsmæssig.

Stendigerne har tidligere været overvejet inddraget i de beskyttede fortidsmindetyper, senest ved ændring af naturfredningsloven i folketingssamlingen 1982-83.

I forbindelse med behandlingen af forslaget tilkendegav miljøministeren, at han ville redegøre nærmere for beskyttelsen af stendigerne. I denne forbindelse kan det oplyses, at der i redegørelsen om naturbevaring og friluftsliv peges på, at en beskyttelse af stendigerne er nødvendig, og at den skal gennemføres som en fortidsmindebeskyttelse.

Stendigerne repræsenterer et karakteristisk kulturhistorisk landskabelement, som er med til at give landskabet karakter. Og de er gode vidnesbyrd om gamle dyrknings- og samfundsformer. De har tillige vigtige økologiske funktioner som spredningskorridorer for dyr og planter.

Tilsvarende vil det være nødvendigt at beskytte jorddigerne, som i stenfattige egne, fortrinsvis i Vestjylland, har haft samme funktion som stendigerne.

Jord- og stendiger har også været anvendt som dyrefolde, f.eks. langs den jyske Oksevej. Også sådanne diger vil kunne beskyttes af bestemmelsen.

Bestemmelsen forudsætter, at der foretages tinglysning af det enkelte fortidsminde, for at beskyttelsen omfatter dette. Derved sikres, at der kan foretages en kvalitativ vurdering af fortidsmindet og dets betydning i sammenhæng med landskabet, som levested for vilde dyr og planter og som økologisk spredningskorridor. Det forudsættes således, at der skal gennemføres en registrering af de fortidsmindetyper, der omhandles i bestemmelsen.

Bestemmelsens beskrivelse af beskyttelsens indhold er ikke fuldstændig parallel til beskyttelsen i stk. 1. Baggrunden herfor er, at de fortidsmindetyper, der er omhandlet i stk. 4, må forudses oftere at give anledning til, at der tillades foretaget ændringer, der berører fortidsmindet. Navnlig for så vidt angår stendiger og jorddiger må en tilpasning til landbrugets driftsformer forventes at give anledning til en række fravigelser fra beskyttelsen.

ad stk. 5

På grundlag af erfaringerne med den hidtidige lovgivning samt som konsekvens af, at de i stk. 2 omhandlede fortidsminder ikke er omfattet af beskyttelseslinjer efter § 50 har man fundet det hensigtsmæssigt udtrykkeligt at fastslå, at spørgsmålene om arten og omfanget af fortidsminderne og dermed spørgsmålene om hvilke der kan henføres til de umiddelbart beskyttede, afgøres af Skov- og Naturstyrelsen. For de fortidsmindetyper, hvis beskyttelse afhænger af tinglysning (stk. 2 og 4), vil der i forbindelse med tinglysningen blive taget stilling til de spørgsmål, som stk. 5 omhandler.

For fortidsminder beliggende under terræn, vil det til tider være vanskeligt at kende deres udstrækning, f.eks. når de strækker sig ind under eksisterende byggebyggeri. I sådanne tilfælde vil man i overensstemmelse med eksisterende administrativ praksis fastlægge fortidsmindets afgrænsning til matrikkelskellet.

For de fortidsminders vedkommende, der er umiddelbart beskyttet efter lovtjeksten, kan der til tider være behov for, at deres karakter og udstrækning fastslås, således at der skabes klarhed over retstilstanden. Dette vil normalt finde sted i forbindelse med tinglysningen, som rutinemæssigt foretages også for de fortidsminder, der er umiddelbart beskyttet. I nogle tilfælde vil der kunne være behov for at præcisere ældre beskrivelser i allerede foretagne tinglysninger, hvor disse ikke klart beskriver de beskyttede fortidsminders udstrækning. Dette sker bl.a. i forbindelse med den nyregistrering af fortidsminderne, som Skov- og Naturstyrelsen har sat i gang.

ad stk. 6

Bestemmelsen svarer til den hidtil gældende § 52, idet man dog har tillagt den meddelelse til ejeren, der rutinemæssigt udsendes i god tid før tinglysning, den virkning, at beskyttelsen udløses, når meddelelsen er kommet ejeren i hænde. Meddelelsen om, at der vil blive foretaget tinglysning om et fortidsmindes tilstedeværelse, tjener dels til orientering af ejeren, dels til at ejeren kan medvirke ved den nærmere beskrivelse af det beskyttede fortidsminde f.eks. ved at korrigere eventuelle fejl i beskrivelsen eller matr.nr. Meddelelsen bør derimod ikke kunne udnyttes til at fjerne fortidsmindet inden beskyttelsen træder i kraft.

ad § 49

Bestemmelsen omhandler fortidsminderne forhold til den landbrugs- og skovbrugsmæssige dyrkning m.v. Den fastlægger primært, hvad der allerede efter fast praksis er gældende, nemlig at der ikke må